

ZOOTJE ONGEREGELD

© Iris Boter, 2021

© Moon, Amsterdam 2021

© Tekst en muziek pagina 9: Marko Draisma

Ontwerp omslag en binnenwerk: Marieke Oele

ISBN 978 90 488 5981 8

ISBN 978 90 488 5982 5 (e-book)

NUR 282

www.uitgeverijmoon.nl

www.overamstel.com

www.irisboter.nl

OVERAMSTEL

uitgevers

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Moon is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Iris Boter

Zootje
ongerogeld

moon

Hoofdstuk 1

Het is mij niet toegestaan ineengevouwen stukjes papier als projectielen door het luchtruim te doen voortbewegen.

Dat is de zin die Tore moet schrijven. Met het puntje van haar tong tussen haar lippen schrijft ze de woorden op.

En nog eens.

En nog eens.

En ze moet het nog zevenennegentig keer opschrijven.

Haar krassende pen is het enige geluid dat klinkt. Tore zit aan een wiebelend tafeltje in de gang van school. Het is een hoge gang met groene tegels op de muur. Aan de andere kant van die muur zit de klas waar ze zojuist uitgestuurd is. Af en toe hoort ze meester Bezuidenhout praten.

Tore zucht diep. Heel diep.

Hoe schrijf je *projectielen*? Hoe schrijf je *luchtruim*? Hoe schrijf je *ineengevouwen*? Tore weet zelfs niet goed hoe je *papier* schrijft.

Waarom mag ze als straf niet gewoon het plein vegen of koffie voor de meester halen, zoals wel vaker?

Gelukkig lukt het haar om met twee pennen tegelijk te schrijven. Ze moet zo vaak strafregels schrijven, dat ze blij is dat ze dat ontdekt heeft. Het gaat twee keer zo snel, maar zelfs dat vindt ze nog te langzaam.

Na tien regels kijkt ze weer om zich heen. De ramen in de gang zitten zo hoog dat je bijna alleen de lucht kunt zien. Alleen de takken van de kastanjeboom op het plein zwaaien af en toe naar haar door het glas. *Ha Tore*, zeggen ze. *Zit je daar nou alweer?*

Ja. Daar zit ze. Alweer.

En waarom precies?

Eigenlijk was er niks gebeurd. Ze had een stukje papier uit haar taalschrift gescheurd en erop geschreven: *wil je vanmiddag bij me komen spelen?* Daar had ze een propje van gemaakt en toen had ze het naar Mila gegooid, die een paar tafels verder zat. Het propje verdween in Mila's haar zonder dat ze het merkte. En opeens stond meester Bezuidenhout voor haar tafel. 'Tore? Weet jij het antwoord?' vroeg hij.

De les ging over een oorlog die heel lang duurde, dat wist ze nog. 'Tachtig jaar,' zei ze.

'Nee, Tore. Dat is niet het goede antwoord.' Hij zuchtte. En toen zette hij haar met strafwerk op de gang. Sommige ouders hadden geklaagd. Ze vinden strafregels ouderwets. Maar toen had meester Bezuidenhout gezegd: 'Ik ben ook ouderwets. Ik ben

zelf opgevoed met strafregels en juist daarom ben ik zo'n goede meester geworden.'

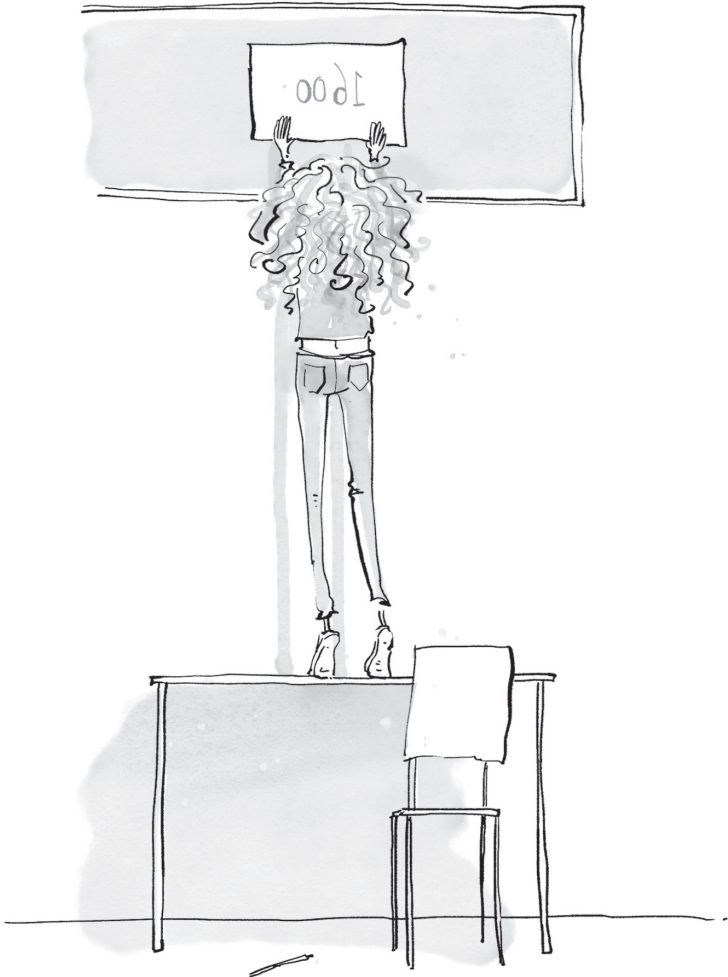
Tore schrijft verder. Regel elf en twaalf.

Aan de andere kant van de muur roept meester Bezuidenhout: 'Slag bij Nieuwpoort? Weet iemand wanneer dat was? Mila?'

Ach, die arme Mila, denkt Tore. Ze is nog maar net nieuw op school. Misschien heeft ze op haar vorige

school geen geschiedenis gehad. Of ze waren nog maar bij het jaar 1500.

Tore draait haar vel papier om en schrijft er zo groot mogelijk het getal 1600 op. Daarna klimt ze op de tafel en houdt het papier voor het raam van de klas. Niemand ziet haar, iedereen kijkt naar meester Bezuidenhout. Tore tikt op het raam. En nog eens.

Dan kijkt Mila op. Ze lacht als ze Tore ziet. '1600 meneer,' zegt ze.

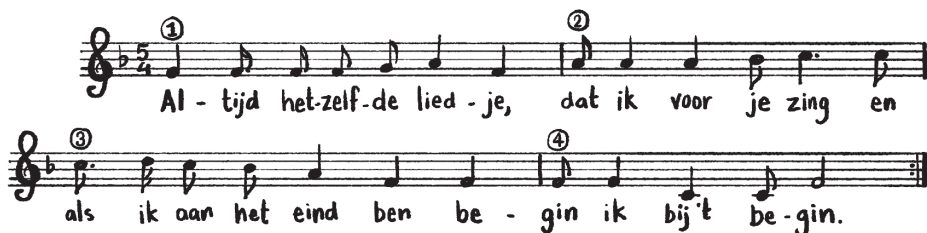
'Nou, dat werd tijd,' zegt meester Bezuidenhout. 'Als ik nog langer had moeten wachten, was die hele slag in 1601 gebeurd.'

Mila steekt haar duim op naar Tore, maar dat had ze beter niet kunnen doen. Snel duikt Tore weg, maar het is te laat. Meester Bezuidenhout zwaait de deur open en komt naast haar tafel staan. 'Voeg eraan toe: *Het is mij niet toegestaan antwoorden voor te zeggen.* Vijfentwintig keer.'

'Ja, meester.' Als hij weer weg is, probeert Tore drie pennen tegelijk vast te houden, maar dat lukt jammer genoeg niet. Met twee pennen schrijft ze zo snel mogelijk door.

Na een tijdje hoort ze de klas binnen zingen. Zingen is een van de leukste dingen die er zijn. *Altijd hetzelfde liedje, dat ik voor je zing en als ik aan het eind ben begin ik bij 't begin,*' zingt Tore luidkeels mee. In canon.

Altijd hetzelfde liedje Canon voor 4 stemmen

The image shows musical notation for a four-part canon. It consists of two staves of music in a 5/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The first staff has two parts: part 1 (circled 1) and part 2 (circled 2). The second staff has two parts: part 3 (circled 3) and part 4 (circled 4). The lyrics are written below the notes.

Al - tijd het-zelf-de lied - je, dat ik voor je zing en
als ik aan het eind ben be - gin ik bij 't be-gin.

Als Tore eindelijk klaar is met alle honderdvijfentwintig strafregels klopt ze op de deur.

‘Binnen,’ zegt meester Bezuidenhout en ze doet de deur open. ‘O jammer, jij bent het. Ik had gehoopt dat iemand me een gevulde koek kwam brengen.’

‘Ik ben klaar,’ zegt Tore.

Meester Bezuidenhout zet zijn bril op zijn neus en bekijkt haar strafregels. ‘Je hebt *projectielen* verkeerd geschreven. En *toegestaan*. En *papier*. Je hebt zelfs fouten in je spelfouten gemaakt. Tore, Tore. Hoe kunnen we jou ooit leren lezen en schrijven? Als er een cijfer bestond voor de meeste spelfouten zou je een tien krijgen.’

‘Dat wil ik wel,’ zegt Tore. ‘Eindelijk een tien!’

Door elke fout zet meester Bezuidenhout met zijn rode pen een kruis. Dat kan hij niet laten. Het verhaal gaat dat hij altijd een rode pen bij zich heeft en zelfs in de supermarkt en in het gemeentehuis fouten verbetert op prijskaartjes en in folders.

Meester Bezuidenhout telt of het genoeg strafregels zijn en dan gooit hij het papier in de oudpapierbak. ‘Toevallig komt er vanmiddag een container om oud papier in te zamelen,’ zegt hij. ‘Dus je hebt een erg goede bijdrage geleverd aan het klimrek, Tore. Daar sparen we voor. Dank je wel namens de kleuters.’

‘Graag gedaan,’ zegt Tore.

Dan gaat de bel. De kinderen ruimen meteen hun tafels leeg en wachten tot meester Bezuidenhout zegt dat ze mogen gaan. ‘Vergeet niet dat jullie morgen vrij zijn. Studiedag!’ zegt hij. ‘Alle meesters en juffen krijgen weer les omdat jullie steeds ingewikkelder worden.’

Juichend rent de klas naar buiten. Maar meester Bezuidenhout houdt Tore tegen.

‘Jij mag nog even je werkstuk inleveren,’ zegt hij. Tore staart hem aan. ‘Je weet wel, je werkstuk over je lievelingsdier. Dat vandaag moest worden ingeleverd.’

Tore kijkt in haar tas. In alle vakjes. ‘Het ligt nog thuis, denk ik. Of ik ben het onderweg verloren.’ Het staat toch stikvol fouten, denkt Tore. Ik kan het beter niet inleveren.

Meester Bezuidenhout zucht. ‘Je moet echt wat aan je slordigheid doen, Tore,’ zegt hij. ‘Je zult er nog eens

grote problemen mee krijgen. Grotere dan nablijven, bedoel ik.'

'Moet ik nou ook nog nablijven?' vraagt ze.

'Nee, zeg!' roept meester Bezuidenhout. 'Daar heb ik helemaal geen zin in. Woensdagmiddag is mijn vrije middag.' Hij legt zijn vingers op zijn voorhoofd. 'Ik heb rust nodig en kan niemand meer om me heen verdragen. Neem het werkstuk gewoon overmorgen mee. En nu: wegwezen!'

Tore rent naar buiten, waar Mila met een bal tegen de muur staat te stuiteren. Als ze Tore ziet vangt ze de bal. 'Dank je wel,' zegt Mila. 'Dat je me hielp bij geschiedenis.'

'Tuurlijk,' zegt Tore. 'Geen probleem.' Zou Mila speciaal op haar gewacht hebben om dit te zeggen? Dat is echt lief. De andere kinderen zijn nooit zo geïnteresseerd in Tore. Ze pesten haar niet, maar willen ook nooit met haar afspreken. Misschien kan Mila haar nieuwe vriendin worden.

'Zullen we samen naar huis lopen?' vraagt Tore. 'We moeten allebei die kant op.' Dat doen ze. Het is een mooie dag, de zon schijnt.

'Mijn briefje zit nog in je haar,' zegt Tore.

Mila pakt het propje en vouwt het open. *Wil je bei mei komen spellen?* leest ze.

'Spelen moet met één l,' zegt Mila. 'En het is bij mij, allebei met de lange ij, niet bei mei.'

'Nou?' vraagt Tore. 'We wonen in een groot huis,

en we hebben varkens, kippen en konijnen en een superleuke hond. En een pony! En een zolder. En een popcornmachine.'

'Nee,' zegt Mila. 'Ik moet naar huis.' Ze maakt weer een propje van het papiertje.

'Morgen dan?'

'Ook niet.' Mila begint sneller te lopen.

'Overmorgen?'

'Ik moet de hele week direct naar huis,' zegt Mila.

'Echt?' Tore staat stil en kijkt naar Mila, die naar de grond kijkt.

'Echt?' vraagt Tore nog een keer.

Mila schuift een steentje op de stoep heen en weer met haar voet.

‘Het is... Ik mag niet met je spelen.’ Mila zegt het zo zacht dat Tore het bijna niet verstaat.

‘Mag niet? Van wie niet?’

‘Van mijn ouders niet.’ Mila heeft haar rode hoofd nu helemaal gebogen.

‘Waarom niet?’ vraagt Tore.

‘Mijn ouders hoorden dat jullie huis zo rommelig is en heel krakkemikkig, dat vinden ze niet veilig. En ze snappen niet hoe je familie in elkaar steekt.’

‘Dan gaan we naar jou! En dan leg ik het je ouders uit.’ Tore wil doorlopen, maar Mila pakt haar arm.

‘Dat heeft geen zin,’ zegt Mila. ‘Mijn moeder vindt het gewoon raar.’

‘Raar? Wat?’

‘Gewoon. Alles.’

‘Hoezo? Wat is er mis met mijn familie?’ Tore voelt opeens iets hard in haar keel zitten.

Het duurt even voor Mila zegt: ‘Niet echt iets mis. Maar jullie zijn met zoveel. En mijn moeder weet niet precies wie bij wie hoort. Ze vindt het gewoon een zootje ongeregeld.’ Als Mila dit gezegd heeft, loopt ze snel verder.

Tore blijft staan. ‘Een zootje ongeregeld? Mijn familie is geweldig,’ zegt ze. ‘Hoe meer, hoe beter.’

Mila loopt door.

‘Er is niks met mijn familie!’ roept Tore.

Intussen is Mila de bocht om.

'MIJN FAMILIE IS HEEL GEWOON!' brult Tore. Ze stamp op de grond, tot het pijn doet aan haar voeten. Een zootje ongeregeld. Hoe kan iemand zo iets zeggen?

Hoofdstuk 2

Oké, heel erg gewoon is haar familie misschien niet. Tore is zelf de tel een beetje kwijtgeraakt en bovendien verandert het ook nog weleens. Terwijl ze naar huis loopt, telt ze: haar vader en haar drie broers. Eentje daarvan heeft een vriendin en die heeft een kindje in haar buik. Telt dat baby'tje ook mee? Als een half persoon, besluit Tore. Ze heeft ook drie zussen. Dan is er natuurlijk hun broertje Olle. Op vakantie in IJsland kwam hij aanlopen en niemand wist bij wie hij hoorde. Al vanaf de eerste dag scharrelde hij bij hen op de camping rond, alsof hij erbij hoorde. Ze hingen overal briefjes op met zijn foto. *Van wie is dit jongetje?* stond erbij, maar daar kwam geen reactie op. Ook de politie had geen flauw idee wie hij was. Toen hebben ze de gemeente gevraagd of ze hem mochten adopteren. Ze moesten een week langer blijven om alles in orde te maken en toen konden ze hem meenemen.

Olle is het liefste broertje van de wereld.

Verder zijn er nog twee grootvaders en een

grootmoeder. En zelfs een overgrootvader: overopa Benedict. Die is al heel erg oud en mager en hij vergeet veel. Hij weet waarschijnlijk niet eens meer dat hij zelf bestaat. Die telt dan ook voor de helft mee, vindt Tore.

Er wonen ook nog twee broers van haar moeder, twee ooms dus. En een neef uit Amerika. En een paar tantes. En een van die tantes heeft een vriendin die er ook altijd is. Maar woont die ook echt in hun huis? En hoe zit dat met die Russische studenten? En met het nichtje van een oudoom, die voor dierenarts studeert en daarom tijdelijk bij hen woont? Tellen die ook mee?

Als Tore thuiskomt is ze de tel al een paar keer kwijtgeraakt. Het maakt ook niks uit. Dan is het maar een rare grote familie. Het is wel háár rare grote familie.

Ze duwt het hek van de tuin open. Hun huis staat aan de rand van het dorp, vlak bij de weilanden. Het is een oud landhuis en het is heel erg groot. Lang geleden heeft er een prins gewoond, zeggen ze. Daarna heeft het een tijd leeg gestaan en elk jaar werd het een beetje kaler en versletener. Toen Tores vader een woonruimte zocht voor zijn gezin en de rest, trokken ze in dit huis. Het was zo groot dat iedereen een eigen kamer kreeg. Tore was er toen nog niet.

De achterkant van het huis kijkt uit op de grote, rommelige tuin, waar hun pony Maxima staat te grazen. Tore kriebelt haar even tussen haar grote oren en loopt dan door naar de veranda, waarop Tores broer Tejo de krant zit te lezen. Tante Wieny zit naast Tejo

boontjes te doppen en dat is altijd een heel karwei voor zoveel mensen. Ze gooit de gedopte boontjes in een kruiwagen, zodat ze die straks in één keer naar de keuken kan brengen. De afgesneden topjes gaan naar de composthoop. Tore kijkt omhoog. Boven, voor het raam, staan studentes Kira en Tanja hun zangoefeningen te doen. Tore zwaait naar ze en loopt door naar de schuur waar haar vader, zoals zo vaak, staat te klussen.

‘Hé, Tore!’ zegt hij en stopt met zagen om haar te knuffelen. Hij ruikt naar zaagsel en koffie. ‘Hoe was het op school? Waar heb ik trouwens mijn potlood gelaten?’

‘Wel oké,’ zegt Tore. Ze wil over Mila vertellen, maar voor ze de goede woorden heeft gevonden, zaagt haar vader alweer verder. Ze loopt naar buiten.

‘Pas op! Komhier komt eraan!’ roept tante Wieny. Als

een dolle springt de hond tegen Tore op, waardoor ze achterover in het gras valt. Wild kwispelend staat hij op haar buik en likt haar wangen. Dan rent hij weer de tuin in.

Tore strekt haar armen uit en streeft met haar handen het koele gras. Dit moet de fijnste plek op aarde zijn. De geur van lavendel, de kleurige bloemetjes, de blauwe lucht.

Dan hoort ze rennende voeten in het gras en er springt een jongetje boven op haar. 'Tore!' roept hij, zo blij dat het lijkt alsof ze een jaar weg is geweest in plaats van een ochtend.

'Olle!' roept Tore en ze rollebollen door het gras.

'Zullen we een spelletje doen?' vraagt Olle terwijl hij op Tores borstkas zit.

'Straks, goed?' zegt Tore. 'Eerst wat eten.' Ze staat op en loopt met haar broertje onder haar arm naar binnen.

Waar Mila's ouders wel gelijk in hebben, is dat het hier niet zo netjes is, denkt Tore als ze in de gang haar broertje op de grond zet. Ze kan zich wel voorstellen dat gewone mensen dat niet op prijs stellen. Het hele aanrecht staat vol afwas. Er zijn drie vaatwassers, maar die zitten altijd vol en niemand ruimt ze uit. Er

hangen wel schema's met wie wanneer wat moet doen, maar niemand houdt zich eraan. Overal liggen kleren, speelgoed, boeken, kranten en gereedschap.

In de keuken zit oma Sibelle naast een vrouw die Tore nog nooit heeft gezien. Lepel voor lepel voert oma Sibelle haar een bord soep. Op de muur hangt een bordje waarop een tekst is geschilderd: *De keuken is het warme hart van ons huis*. Het huis hangt vol met de wijze spreuken van overopa Benedict.

'Hé kinders,' zegt oma Sibelle. 'Dit is mevrouw Struyk. Ze komt net uit het ziekenhuis en heeft thuis niemand die voor haar zorgt.'

'Dag mevrouw,' zegt Tore. 'Ik ben Tore en dit is mijn broertje Olle.' Ze wil de vrouw een hand geven, maar de beide armen van de vrouw zitten tot aan haar schouders in het gips. Daarom pakt Tore haar gipsen hand vast en maakt een korte buiging. Olle doet hetzelfde.

'Wat is er gebeurd?' vraagt Tore.

'Van het stoepje gevallen bij het gemeentehuis,' zegt mevrouw Struyk.

'Wilt u ook een boterham?' vraagt Tore aan mevrouw Struyk. Het hele huis ruikt naar het brood dat in de oven staat.

De vrouw knikt. 'Dank jullie wel,' zegt ze. 'Jullie zijn allemaal zo aardig.'

Met ovenhandschoenen pakt Tore de bakvorm met daarin het brood uit de oven. Het moet nog afkoelen, maar er is geen plek meer op het aanrecht. Daarom blijft ze er mee staan en blaast over de bruine korst. Haar maag knort van de trek.

Oma Sibelle is opgestaan en klopt op het raam. 'Julius, binnenkomen,' roept ze. 'Eten!'

Julius is Tores vader en oma Sibelle is zijn moeder. Het duurt niet lang voor hij binnenkomt.

'Eerst je laarzen uit,' zegt oma Sibelle.

'Ze zijn niet vies,' zegt Tores vader. 'Kijk maar.'

'Toch uit,' zegt oma Sibelle streng.

'Ja mam,' zegt Tores vader en hij doet het.

Als het brood wat afgekoeld is, houdt Tore de vorm ondersteboven en schudt ermee boven de tafel tot het brood eruit valt. Dan snijdt ze het brood in plakken.

'Wat wilt u erop?' vraagt Tore aan mevrouw Struyk.

'Jam, graag,' zegt de vrouw. Tore pakt een pot uit de kast. 'Zelfgemaakt! Van onze bessenstruik. Wel veertig potten!' Ze smeert een boterham, snijdt die in kleine stukjes en zet het bord voor mevrouw Struyk neer.

Oma Sibelle helpt haar met eten.

'En jij?' vraagt Tore aan Olle.

'Zelf doen!' zegt Olle. Hij schuift een stoel aan en komt naast haar staan. Met aandacht smeert hij pindakaas op zijn boterham. Veel pindakaas. Dat is zijn lievelingsbeleg.

Daarna zet Tore een grote pot thee. Haar zus

Eleenoor komt ondersteboven binnen, lopend op haar handen. 'Oefenen voor de uitvoering,' legt ze uit als ze weer op haar voeten staat. Ze zit op de dansacademie.

Tore schenkt thee voor haar in. Neef Paul komt binnen met een mobiel aan zijn oor waarin hij in een onbekende buitenlandse taal praat. Hij doet zaken met mensen van over de hele wereld. En ook Els komt binnen, de zwangere vriendin van Tores broer Siem. Ook zij neemt een kop thee en legt haar hand op haar buik. 'Hij schopt me al de hele ochtend,' zegt ze.

'Dat wordt vast net zo'n druktemaker als Siem,' zegt Tore.

'Pff, ik hoop het niet, zeg. Eentje is meer dan genoeg.'

Olle heeft *Ganzenbord* op tafel gelegd en iedereen doet mee. Alleen neef Paul moet eerst nog een belangrijk telefoongesprek voeren op de gang.

‘Hoe was het op school?’ vraagt oma Sibelle terwijl ze haar eendje vijf plekken verder zet. Tore haalt haar schouders op. Olle gooit vier en duwt Tores eendje van zijn plek. Die zet hij weer aan het begin.

‘Er zit een nieuw meisje in de klas,’ zegt Tore. ‘Ze heet Mila.’

‘Neem haar eens mee,’ zegt haar vader. ‘Dat is gezellig. Hoe meer zielen...’

‘Nou...’ Tore neemt snel een grote hap om niets te hoeven zeggen. Ze gooit twee en komt in de put terecht.

‘Volgens mij heb je nog nooit iemand meegenomen van school,’ zegt Els.

Dat is waar. Een paar keer is Tore bij anderen thuis geweest, maar nooit andersom.

‘Je schaamt je toch niet voor ons, hè?’ vraagt Eleenoor lachend.

‘Nee! Echt niet,’ zegt Tore met haar mond vol.

‘Dat dacht ik toch,’ zegt oma Sibelle. ‘Wij zijn een prachtige, fijne, hechte familie.’

‘Zeg dat,’ zegt mevrouw Struyk. ‘Ik wilde dat ik erbij hoorde.’ Olle gooit voor haar de dobbelsteen als ze aan de beurt is. Zes!

‘Blijf zolang u wilt,’ zegt Tores vader. ‘We hebben nog wel een kamertje over.’

‘Maar waarom neem je nooit eens iemand mee?’ vraagt Eleenoor weer. Tore heeft helemaal geen zin meer om erover te praten. Gelukkig laat Olle zijn kop

thee vallen over het spelbord. De eendjes worden weggespoeld. Meteen staat Tore op om een vaatdoek te pakken.

‘Wanneer is je uitvoering ook alweer, Eleenoor?’ vraagt Tore terwijl ze de thee opdeft van de grond. Het werkt. Het gesprek gaat nu over Eleenoors optreden.

Tore spoelt de vaatdoek onder de kraan uit. Er is hier altijd iemand om een spelletje mee te doen en er is altijd iemand die je kan helpen. Hier hoef je nooit alleen te zijn.

Maar toch. Tore zou zo graag een eigen vriend of vriendin willen hebben.